

Verenigingen tegen gemeenten: wordt het gelijkspel of spelen we voor winst?

De machtsbalans tussen verenigingen en gemeenten verandert ingrijpend, maar wat vinden zij nu eigenlijk van elkaar én van de markt?

Door privatiseringen, bezuinigingen en een nieuwe visie op sport en realisatie van sportaccommodaties is de sportmarkt in korte tijd ingrijpend aan het veranderen. De algemene teneur is dat het zwaartepunt meer bij de verenigingen komt te liggen. Vakblad Fieldmanager hield de afgelopen maanden een onderzoek wat de twee belangrijkste stakeholders verwachten van de toekomst en van elkaar en de markt vinden.

Auteur: Hein van Iersel

Afgelopen april werd vakblad Fieldmanager naar meer dan 3000 verenigingen verstuurd met daarbij een QR-link naar een online onderzoek. 336 Verenigingen reageerden daarop. Wellicht is een respons van ongeveer 10 procent wetenschappelijk niet helemaal verantwoord, maar het geeft op zijn minst een goede impressie. Een kleine maand later werd hetzelfde onderzoek uitgezet onder de overige abonnees van Fieldmanager. Hierop kwam een response van 228 enquêtes retour. Ook dit is weer een respons van 10 procent.

Verenigingen financieel zware tijd tegemoet

Duidelijk uit de inzendingen is in ieder geval dat beide partijen verwachten dat verenigingen in de toekomst fors meer moeten betalen. Van de gemeenten is het zelfs meer dan zeventig procent die deze mening is toegedaan. Op het gebied van contributies lijken beide partijen het grotendeels met elkaar eens te zijn.

Sportveldbeheerders en verenigingsbestuurders zijn voor respectievelijk 30 en 16 procent overtuigd dat er voldoende ruimte zit in contributies.

Zelfvertrouwen in kennisniveau

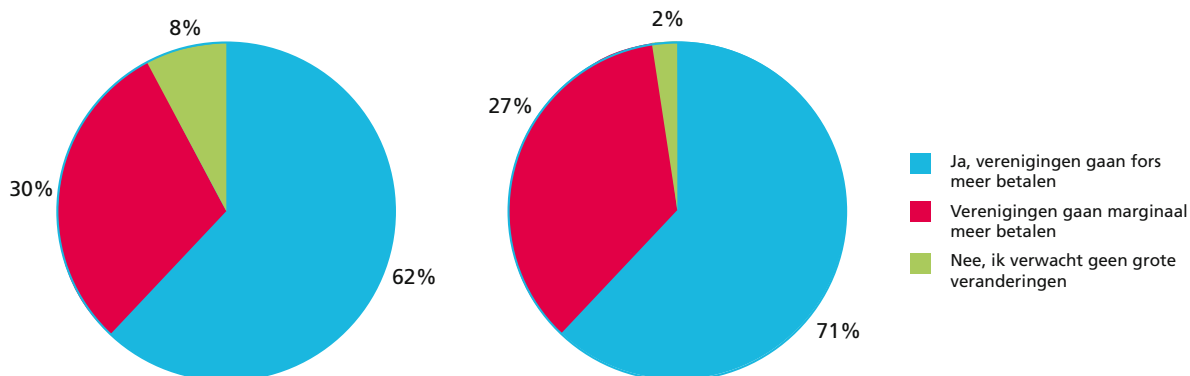
Genuanceerder zijn beide partijen over de vraag of verenigingen genoeg inhoudelijke kennis hebben voor de realisatie en exploitatie van sportaccommodaties. De gemeentelijke sportveldbeheerders zijn daar sceptisch over. Ongeveer 80 procent is daar niet bij voorbaat van overtuigd. Gelukkig hebben de clubbestuurders wel het nodige zelfvertrouwen in het kennisniveau van hun vereniging. Minimaal 50 procent is er van overtuigd dat er niets aan de hand is. En mocht er een probleem ontstaan, dan kan dat perfect opgelost worden met ondersteuning uit gemeentelijke hoek of organiseren zij deze kennis op een andere manier.

Wanneer wordt gevraagd naar de professionaliteit en het kennisniveau van besturen, expliciet *zonder hulp* van de gemeenten of van derde partijen, hebben de clubbestuurders ineens minder zelfvertrouwen: bijna 10 procent denkt dat dit onder niveau is en meer dan 60 procent heeft zijn vraagtekens hierbij. Wat dat betreft hebben hun natuurlijke tegenvoeters, de gemeentelijke beheerders fors meer vertrouwen in het bestuurlijke kennisniveau van clubbesturen.

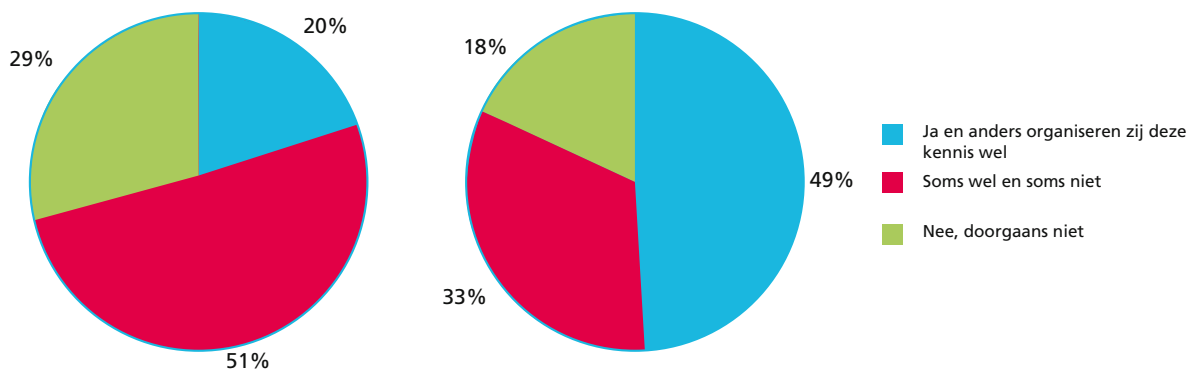
Financiële kennis

Bij de waardering van financiële kennis ligt de bal aan de andere kant. Beide partijen zijn niet al te overtuigd van de kennis van gemeenten op dit gebied. Waarbij vooral bij de verenigingsbestuurders de enorme spreiding van antwoorden opvalt. Van dikke achten en negens, tot aan drietjes en viertjes en lager. Het lijkt dat persoonlijke ervaringen dit beeld mede gekleurd hebben.

Traditioneel betaalt en bepaalt de gemeente de sportinfrastructuur bij veel sporten. Wat denkt u, gaat dit veranderen?

Hebben verenigingen de kennis om zich actief te bemoeien met realisatie van sportaccomodaties?

Aaldert Hooijer

Overleven clubs de transitie?

Over het overleven van sportclubs onder invloed van de huidige transitie zijn beide partijen ook negatief. Beide partijen zijn er met een grote meerderheid van overtuigd dat er koppen gaan vallen bij verenigingen en dat er clubs failliet zullen gaan. Daarbij wordt een directe relatie getrokken met kunstgras aangezien kunstgras bijna een *must* geworden is, omdat het zoveel te bieden heeft, maar waarvoor behoorlijke financiële investeringen gevraagd worden.

Het nieuwe denken

De sponsors van het Nationaal Sportvelden Congres hebben hierop een sterke visie. Aaldert Hooijer van Oranjewoud: 'Ik denk dat er wat zorgen zijn bij de verenigingen en gemeentelijke beheerders als het gaat om de privatisering. Dat herkennen we in de contacten die we hebben. We zullen als maatschappij wat moeten wennen aan het idee dat sporten misschien wat duurder zal worden, we kunnen niet altijd meer bij de overheid aankloppen.'

Aaldert Hooijer: 'Ik mis in de enquête de vraag wat de positieve kanten aan verzelfstandiging zijn'

Ik mis in de enquête echter de vraag wat de positieve kanten aan de verzelfstandiging zijn. We denken veel in bedreigingen en weinig in mogelijkheden. Clubs kunnen deze transitie overleven, dat zie je aan veel tennis- en hockeyclubs die al tijden zelfstandig draaien. We hebben de laatste jaren veel positieve ervaring opgedaan met verenigingen die in een verzelfstandigde vorm zelf zijn gaan investeren. Samen bereik je heel veel. Ondernemende verenigingen creëren meer samenhang binnen de club, leden zijn trots op wat hun eigendom is en zijn er zuinig op. Verenigingen hebben geen 'overheadkosten' en werken goedkoper als je het goed organiseert. Er liggen volgens mij kansen voor meer samenwerking en multifunctioneel gebruik van velden en

die zijn volgens mij nog te weinig van de grond gekomen. Wanneer een club meer inkomsten genereert aan contributie, zelfwerkzaamheid en fondsverwerving groeien haar mogelijkheden om te investeren en te beheren.

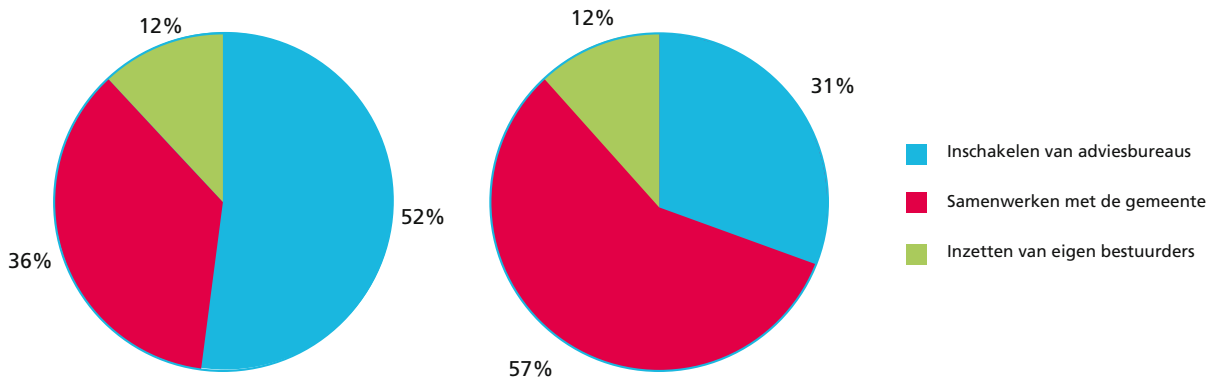
Afgelopen voorjaar hebben we voor verenigingen voorlichtingsavonden gehouden onder het motto "De ondernemende vereniging, het nieuwe denken." We hebben er erg veel reacties op gehad en zijn samen met veel clubs met leuke dingen

bezig. Wat nodig is om te overleven, is de koudwatervrees opzij zetten en niet onnodig baren op de weg zien. Uiteraard hebben kleine clubs het wel moeilijker, zeker wanneer zij willen gaan investeren in iets groots zoals kunstgras. Het lijkt me dus ook niet goed dat de gemeenten de handen *helemaal* van de (kleinere) clubs afhaken. Zeker niet voor kleine verenigingen op het platteland waar het (sport)verenigingsleven nadrukkelijke deel uitmaakt van de leefbaarheid.'

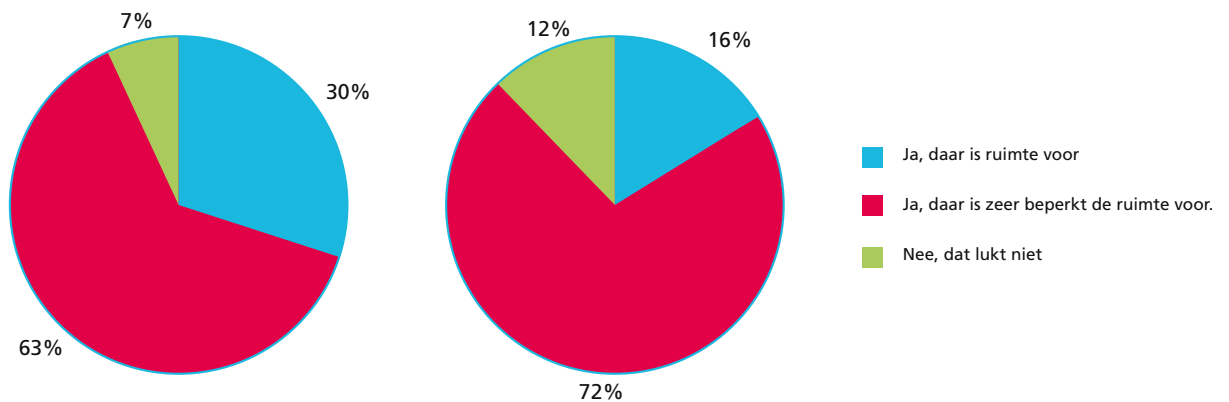
Ontzorgingsconcepten

'Als Gemeenten zich meer terugtrekken en de clubs hierdoor moeten verzelfstandigen, dan zal het wellicht meevallen met de faillissementen. Als clubs failliet gaan, waren zij financieel al niet gezond,' is Gerrit van Weeghel, TenCate/GreenFields, van mening. 'Verenigingen moeten zich in de basis kunnen bedruipen. Maar verder kunnen verenigingen meer dan ze denken. Tennis kan toch ook op eigen benen staan, waarom zouden andere sporten dat niet kun-

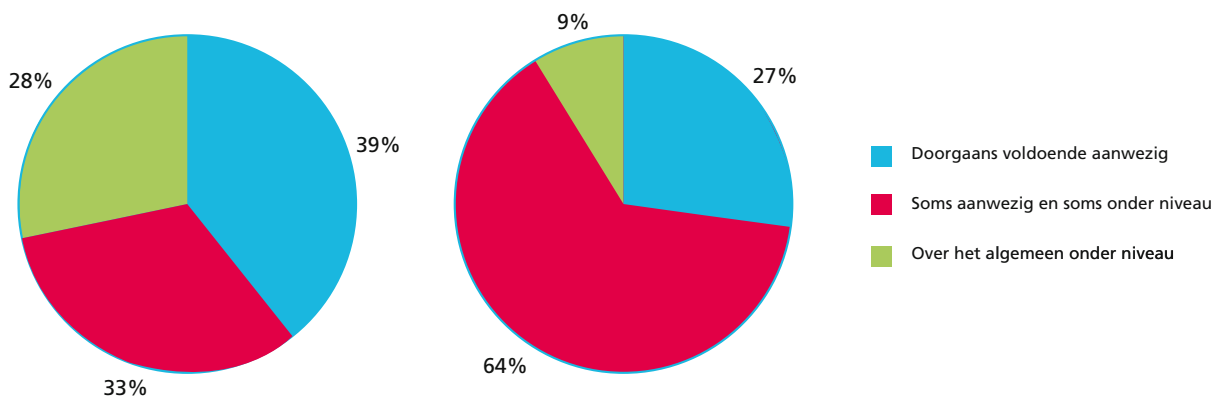
Hoe kunnen verenigingen een eventuele kennisachterstand en opzichte van gemeentes inlopen?

Meer investeren door de vereniging betekent een hogere contributie? Is daar ruimte voor?

Wat is mening over de professionaliteit en het kennisniveau van verenigingsbestuurders?

Gerrit van Weeghel

Gerrit van Weeghel: 'Financieel kunnen aanbieders verenigingen tegemeet komen met ontzorgingsconcepten'

nen? Financieel kunnen aanbieders verenigingen tegemoet komen door ontzorgingsconcepten te ontwikkelen waarbij bespeelbaarheid gekoppeld wordt aan financiering. TenCate/Greenfields denkt na over constructies, waarbij een vereniging voor een vast bedrag per periode bespeelbaarheid en onderhoud gegarandeerd

krijgt. Aanbieders kunnen verenigingen tegemoet komen door goede instructies te geven over hoe zij klein onderhoud kunnen doen (borstelen met de trekker). Dat kunnen zij prima zelf doen als het gaat over kunstgras, clubs onderschatten zichzelf. Eenmaal per jaar hoeven zij dan het groot onderhoud door een aanbieder of aannemer te laten doen.

Glas halfvol of halfleeg?

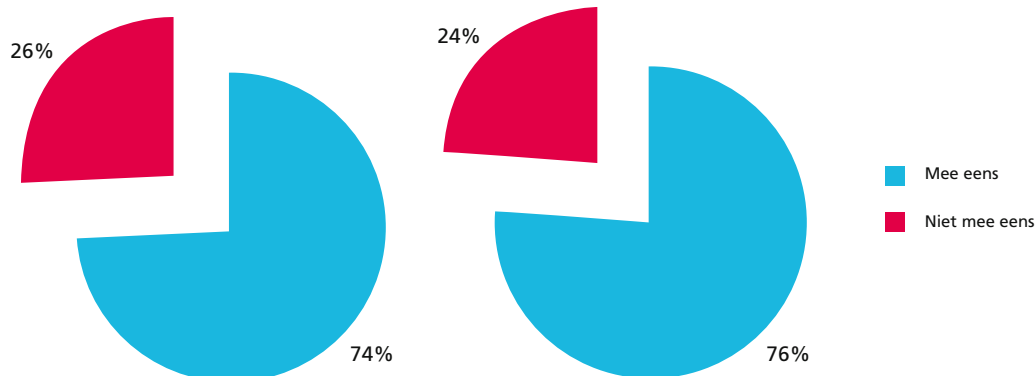
Rutger Schuijffel, Kybys, is al jaren hoofdtrainer bij een voetbalvereniging en heeft een helder beeld van wat er bij clubs en hun besturen speelt: 'Een voetbalvereniging heeft vanuit de historie nooit onderhoud van de velden of gebouwen hoeven doen. De inkomsten van een voetbalclub bestonden altijd voor 70 procent uit barinkomsten en de rest uit contributie. Wellicht een beetje

Pieter Heller, VV Batavia, Batenburg.

Pieter Heller is vrijwilliger bij VV Batavia in het piepkleine stadje Batenburg. Onderhoud van sportvelden heeft de gemeente Wijchen, waar Batenburg onder valt, is al jaren geleden uitbesteed aan de Stichting Groene Grasvelden. Dat is een constructie die over het algemeen goed werkt. Het enige akkefietje dat VV Batavia de laatste jaren met Wijchen had, betrof de vergoeding per lid voor renovatie van de velden. Batavia heeft met een aantal andere kleine clubs succesvol geprotesteerd bij de gemeente dat het niet wilde opdraaien voor de veel hogere vervangingskosten van de kunstgrasvelden van de grote verenigingen in de buurdorpen. Het rekenmodel dat de stichting hiervoor is gebruikt werd ontwikkeld door de stichting.

In de komende jaren zal een aantal verenigingen niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen of zelfs failliet gaan door stijging van kosten.

Rutger Schuijffel, Kybys.

uit kleine evenementen. Maar er is geen structurele organisatie die breedscalige activiteiten organiseert. Wanneer een gemeente-ambtenaar taken wil wegzetten bij een vereniging en met een voetbalvereniging aan tafel gaat zitten, zit daar doorgaans een clubbestuurder die wel wil, maar niet weet hoe het moet. Het is belangrijk dat een gemeente in een alge-

Rutger Schuijffel:

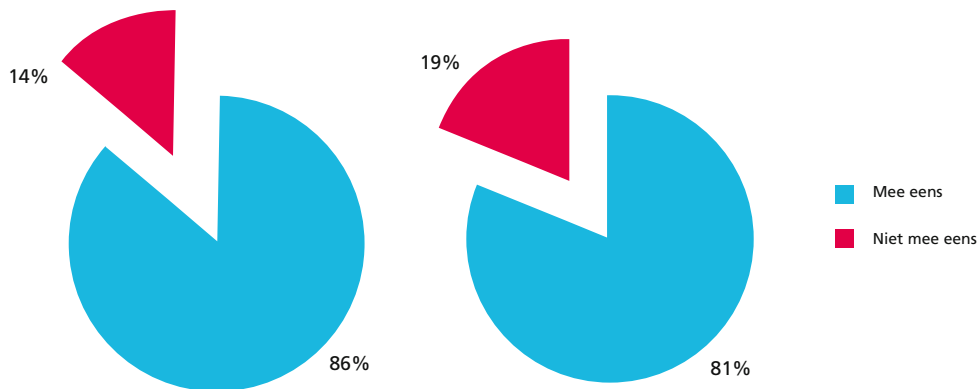
'Ik zie direct of een club het in de toekomst gaat redden, of niet'

hele capaciteitsinventarisatie kijkt of er in de gemeente teveel clubs bestaan of dat er een overschot aan sportparken bestaat. Vaak zijn gemeentelijke beleidslijnen verouderd en moeten zij worden bijgesteld. Daar ligt een taak voor adviesbureaus. Wanneer fusies worden doorgevoerd, wat meestal een paar jaar de tijd kost, kan men tegelijkertijd privatisering tegen het licht houden. Daarna moet een gemeente een inven-

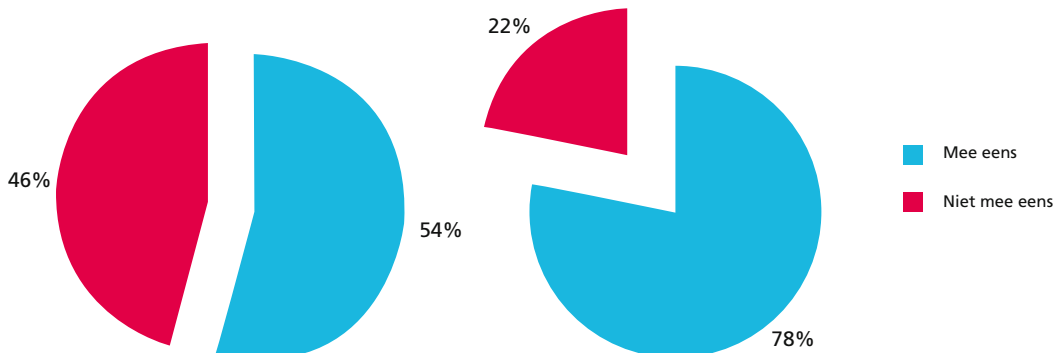
tarisatie maken van wat de mogelijkheden zijn voor een vereniging. Is er voldoende gelegenheid voor clubs om een spaarpotje op te bouwen? De gemeente kan de gezamenlijke inkoop stimuleren van energie, horeca en veldonderhoud. Nu koopt de ene club in bij Sligro en de andere bij Makro, of haalt de ene zijn bier bij Grolsch en de andere bij de Bavaria-brouwerij vandaan. Als gebouwen aan elkaar gekoppeld worden, is samenwerken mogelijk.

Samenwerken is het eerste sleutelwoord van de toekomst. Clubs moeten zich ook gaan beseffen dat het veld niet meer *hun* veld is, maar dat het veld van de gemeenschap is. En dat daarop, in ruil voor een vergoeding, ook tentenkampen op kunnen plaatsvinden, de fanfare daarop kan oefenen, scholen op kunnen sporten en dat de kinderopvang, eerstelijns hulp en andere clubjes gebruik kunnen maken van de accommodatie. Multifunctionaliteit en openstelling is het tweede sleutelwoord van de toekomst. In een benchmarkonderzoek kunnen de contributieprijs van de club vergeleken worden met die van succesvol draaiende clubs. Fitness kost dertig of veertig euro per maand. Waarom zou voetbal 100 euro

Verenigingen moeten zeer voorzichtig zijn met investeren in kunstgras, vanwege de forse kostenstijgingen.

Verenigingen moeten juist extra investeren in kunstgras. Kunstgras zal -uitzonderingen daargelaten- leiden tot meer leden en dus een beter rendement.

'Het veld is niet meer *hun* veld, maar van de *gemeenschap*'

per jaar blijven kosten? Misschien moeten sporten duurder worden en moeten de verenigingen zich beseffen dat de gemeente niet alles meer zal sponsoren. De sterkste clubs zullen overleven. Ik ben al meer dan tien jaar hoofdtrainer bij een voetbalvereniging en kom met veel besturen in aanraking. Ik zie direct of een club het in de toekomst gaat redden, of niet. De clubs waarvoor het glas halfvol is, zullen het wel redden. Voor de clubs waarvoor het glas halfleeg is, zal het niet lang duren voordat ze omvallen.'

Stuur dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-3993>

Mengen- afmeten- mixen en zeven is vanaf heden verleden tijd. Op deze manier voorkomt u onnodige rommel in de bergruimte.

www.sportveldbelijningen.nl
Tel: 0481-378200

Jan Veldhuis, voorzitter S.V. Vasse, Vasse.

'De gemeente heeft de grassportvelden qua onderhoud in een goede staat aan ons overgedragen, maar de privatisering die doorgevoerd is vanwege bezuinigingen bij de gemeente, verhoogt de exploitatiekosten bij de Tubbergse verenigingen in het algemeen. Zeker in de eerste drie tot vier jaar. Ik hoop dat het kostenniveau bij ons niet hoger gaat uitvallen dan eerder. Wij zetten ons er sterk voor in om het 'dagelijks' onderhoud zo goed mogelijk te doen. Daarmee hopen we de tussenperiodes voor groot onderhoud te verlengen.' Nog meer dan vroeger moeten we op de kleintjes letten. Het gezond houden van de clubexploitatie redden we niet met contributieverhoging. We hebben een activiteitencommissie opgericht, die ervoor moet zorgen dat er extra geld in de clubkas vloeit door activiteiten te organiseren. Er staan ook steeds minder toeschouwers langs de zijlijn en dat zie je direct

terug in het kantinebezoek en de dalende kantineomzet. Gelukkig blijft het aantal sponsoren op peil, want anders konden we als club de tent wel sluiten. Gelukkig kunnen we als vereniging de komende twee jaar nog een beroep doen op de expertise van de ambtenaar. Het schijnt dat een aantal geprivatiseerde Utrechtse clubs geconfronteerd worden met onvoldoende mankracht en kennis voor doelmatig onderhoud van sportvelden, en dat men daarvoor weer bij de gemeentes aanklopt. Zo'n situatie willen wij in het Tubbergse proberen te voorkomen. GrootGroener uit Almelo doet het onderhoud nu, samen met de Soweco. We gaan dat jaarcontract evalueren, om te zien hoe de samenwerking ons bevalt in combinatie met de werkzaamheden die vele vrijwilligers uitvoeren. Daarna zien we wel weer verder. Sinds de privatisering van het onderhoud staat een kunstgrastrainingsveld nog nadrukkelijker op het verlanglijstje van de bestuurder van SV Vasse, evenals een kunstgrashoofdveld. Ik hoop op continuering van de samenwerking met de lokale overheid op het gebied van sportaccommodaties. Want kennis ontbreekt bij de club. We zijn nu wel volop bezig met kennisvergroting op het gebied van sportveldonderhoud.'